

Comunicacions personals

Acrich, Raquel. Denominació Genèrica Agricultura Integrada de les Illes Balears
Adrover Guillem. Agroilla (Mallorca)
Allés, Antònia. Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria. CAIB
Ballester, Onofre. Avícola Ballester (Mallorca)
Bonet, Joan. Vins Sa Cova (Eivissa)
Burguera, Jaume. Formatges Burguera (Mallorca)
Cabrera, Manuel. Mariscador d'escopinyes gravades. (Menorca)
Calafat, Aina. Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica de les Balears
Cardona, Bernat. Associació menorquina d'apicultors. (Menorca)
Carretero, José. CRDO Binissalem-Mallorca
Casals, Jerónima. Hort de sant Patrici (Menorca)
Coll, Antoni. PIEMA (Mallorca)
Coll, Antoni. Ajuntament de Lloret. Mallorca
Costa, Antoni. Bodega Ca'n Mayno i Bodega Ca'n Rich (Eivissa)
Det, Josep. Tafona Ca'n Det (Mallorca)
Dueñas, Juan. Mercapalma (Mallorca)
Durà, Antoni. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Febrer Pons, Joan. Carnisseries i Menjars Febrer (Menorca)
Feliu, Miquel. CRDO Pla i Llevant (Mallorca)
Galmés i Ferrer, Arnau. CRDO Pla i Llevant (Mallorca)
Fernández, Gustau. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Ferrà, Joan Lluís. Can Caus, Centre Artesanal. (Eivissa)
Ferrer, Fernando. Licors Aniseta (Eivissa)
Ferrer, Josep. Viticultor. Formentera
Ferrer, Bartolomé. Viticultor. Formentera
Florit Salvador. Consell Insular de Menorca
Frau Miquel Angel. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Fruites i Hortalisses Reynes. Menorca
Gomis, Xavier. Formatges Piris
Grau, Antoni. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Gual, Bartomeu. Apicultor. Associació de la defensa de l'abella autòctona mallorquina.
Jaume, Jaime. Institut de Biologia Animal de Balears SA (IBABSA)
Jiménez, Josep. Pastisseria ALA-D'OR. Alaior
López, Jose M^a. Embotits Luna (Menorca)
López, Piedad. CRDO *Mahón-Menorca*
Lucas, Antoni Miquel. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Magraner, Josep. Associació de Forners i Pastissers de Balears
Mairata, Mateu. Dialma, SA (Mallorca)
Marí, Bartolomé. Destilerias Marí Mayans (Eivissa)
Mariano, Crispin. Vitivinicultor (Menorca)
Martorell, Antoni. Cooperativa Agrícola de Porreres (Mallorca)
Massanet, Joan. Apicultor. (Mallorca)
Matas, Lluçia. Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI)
Moll, Joan. Fruita Bona (Mallorca)
Mora, Xavier. Xoriguer. Menorca
Mora, Esperança. Cooperativa Agrícola de Porreres (Mallorca)

Mora, Joan. Enòleg (Mallorca)
Munar, Immaculada. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Munar, Josep Lluís. Embotits Munar (Mallorca)
Muñoz, Miguel. Formatges Ballester (Mallorca)
Natta, Josep. Bodegas Tunel (Mallorca)
Oliver, Gabriel. Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica de les Balears
Oliver, Josep. Cooperativa de Sòller (Mallorca)
Patisserie Can Vadell (Eivissa)
Peinado, Antonio. Associació d'apicultors d'Eivissa
Piris, José P. Formatges Piris (Mallorca)
Planells Vicenç. Enginyer Agrònom. Eivissa
Pons, Bernat. Xocolates La Tropical. Menorca.
Pourtau, Mª José. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Quetglas, Pere. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Quintana, Llorenç. Licors Bini Arbolla. Menorca
Rallo, Joan. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Ribas, Miquel. Ajuntament de Formentera
Riera Ripoll, Juan. Restaurant Can Alfredo (Eivissa)
Riera, Francesc. Conselleria d'Agricultura i Pesca. CAIB
Rodríguez, Lucio. Formatges Grimalt (Mallorca)
Roldos, Javier. Conselleria d'Agricultura i Pesca . CAIB
Rosselló, Joan. S'Espelt (Mallorca)
Rovira, Joan. PIEMA (Mallorca)
Sales, Cristina. CRDE Sobrassada de Mallorca
Sansó, Mateu. Olis Dauro (Mallorca)
Sastre, Ricardo. PIEMA (Mallorca)
Serra, Joan. Patates Viuda Serra. (Mallorca)
Soler, Guillem. Fotògraf. (Mallorca)
Torres, Antònia. CRDE Sobrassada de Mallorca
Torres, Júlia. Consell Insular d'Eivissa i Formentera
Vaquer, Rafel. Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI)
Vidal, Antoni. Formatges Grimalt (Mallorca)
Villalonga, Jaume. Patisserie "Cas Sucre". (Menorca)
Vives, Miquel. Formatges S'Atalaia (Mallorca)

Agraïments

Els autors del llibre volem agrair la col·laboració de totes les persones abans esmentades per les inestimables aportacions que des del seu coneixement i experiència han fet a aquest llibre. Volem fer extensiu el nostre agraïment a les institucions que han col·laborat mitjançant l'aportació de material, informació i dades en general.

Volem també expressar la nostra satisfacció pel fet que la Consellera hagi impulsat un projecte com aquest per tal de facilitar i afavorir el coneixement dels aliments de les Illes Balears.

Finalment volem agrair molt especialment tot l'ajut rebut per part del Dr Miquel Àngel Frau, director de l'Institut de Qualitat de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, per la seva tasca d'assessorament tècnic i pels suggeriments rebuts que han contribuït sens dubte a la millora d'aquesta obra.

Bibliografia

- Alcover, A.M. i F. Moll. (1959): *Diccionari català-valencià-balear*. Vol IX.
- Anguera, B. (1985): *La oveja de raza mallorquina*. Caja de Baleares Sa nostra. Palma.
- ANÒNIM (1979): *Llibre de sent sovi*. Col·lecció el Nostre Clàssics. Edicions Barcino. Barcelona.
- Apicius, C. (1992): *Frutas*. Edicions El Pais Aguilar. Madrid
- Axiduc Lluís Salvador (1984): *Las Baleares (Die Balearen)* Edicions José de Olañeta. Palma.
- Ballester, P (1956): *De Re Cibaria. Cocina-Pastelería- Repostería menorquina*. Imp. Manuel Sintet Rotger. Maó.
- Barcnas, P i altres (1998): «Control de calidad y caracterización sensorial del aceite de oliva virgen», *Alimentación, Equipos y Tecnología*, 43-50.
- Barria, J (1986): *El libro del pan*. Edit. Edhasa. Barcelona
- Barrio, J. i altres (1992): *Alimentació i nutrició*. Edicions Conselleria de Sanitat i Seguretat Social i Universitat de les Illes Balears. Palma.
- Belitz, H.D. i Grosch, W (1988): *Química de los alimentos*. Ed. Acribia. Zaragoza
- Bestard, I. i altres (1993): *Aliments de les Balears*. Ed. Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear. Palma.
- Bestard, I. i altres (1993): *Formatge Mahón*. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Palma.
- Buss, D. i altres (1987): *Manual de nutrición*. Edicions Acribia. Zaragoza
- Canut E. i F. Navarro (1992): *Catálogo de quesos de España*. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Madrid.
- Castelló, J (1967): *Bon profit! El libro de la cocina ibicenca*. Impr. ALFA. Palma de Mallorca.
- Conselleria d'Agricultura i altres (2001). *Les Illes a la taula*. Palma.
- Contreras A. I Pinya, A.(2000): *La sobrassada de Mallorca. Cuina i cultura*. Consell de Mallorca. FODESMA: Palma de Mallorca.
- Contreras, A (1986). *La cocina del medievo mallorquín I*. Col·lecció Panorama Balear, núm. 124. Edit. Luis Ripoll. Palma.
- Consejo Oleicola Internacional (2000): *Aceite de Oliva: Calidad de Vida*, Edicions Adicom SL, Madrid.
- Eck, E. (1990): *El queso*. Edicions Omega. Barcelona.
- Ferra i Martorell, M. *La cuina de la Revolució Francesa i les Illes Balears*. Edicions Documenta Balear.
- Fox, P.F. (1987): *Cheese: Chemistry, Physics and Microbiology*. Vol 1. Edicions Elsevier Applied Science. London.
- Frau, M. (1994): *Estudio de la composición química y la microestructura del queso Mahón*. Tesis Doctoral. Universidad de les Illes Balears. Palma.

- Frau, M. (1996): *La Ganadería de Menorca: El vacuno de leche. A) La producción de leche*. Revista de Menorca, 1, 161-180.
- Frau, M. (1996): *La Ganadería de Menorca: El vacuno de leche. B) La comercialización de la leche*. Revista de Menorca, 1, 181-196.
- Frau, M. i L. Tascón (2002): *Contribución a la caracterización química y física del queso de Formentera*. ILE. Abril. 38-42.
- Frau, M. i L. Tascón (2002): *El queso, un producto que puede garantizar la viabilidad del sector en Formentera*. ILE. En/Feb. 85-89.
- Grasselly, C. i P. Crossa-Raynaud (1984): *???????* Ed Mundi-prensa. Madrid
- Graves, T (1998): *Volem pa amb oli*. Edicions J.J. de Olañeta. Palma.
- Holland, B. i altres (1991): *McCance and Widdowson's The Composition of Foods*, 5th edition, Edicions Royal Society of Chemistry, Cambridge.
- I Congrés rural. 15-16-17 novembre 2001. Documents previs dels grups de treball.
- Ibar, L. i B. Juscafresa (1987): *Tomates, pimientos, berenjenas. Cultivo i comercializació*,. Edit. Aedos. Barcelona
- SA NOSTRA. Caixa de Balears (2000): *Informe econòmic i social de les Illes Balears*. Palma.
- Institut Balear d'estadística. (2001): *Les Illes Balears en xifres 2001*. Govern Balear. Palma
- Janer, M i T. Martínez (1998): *Les festes de les Illes*. Edicions Conselleria d'educació, Cultura i esports. Palma.
- Jara, R i B. Rubert (1993): *Oli verge de la Serra de Tramuntana*. Edicions Conselleria d'Agricultura i Pesca. Palma
- Jaume, M (1973): *Llibre de gelats i quemunyars*. Col·lecció Siurell. Edicions Lluís Ripoll. Palma
- Lafuente, L. (1914): *La salsa mayonesa*. Revista de Menorca. IX (VI). Maó
- López, L. (1994): *Contribució al estudi de l'etapa de maduració de la sobrassada de Mallorca*. Tesis doctoral. Universitat Politècnica de València. València.
- Llull, P. (2001): *Ús dels ultrasons de senyal per a l'avaluació de les característiques texturals i de composició de productes carnis crus curats: aplicació a la sobrassada de Mallorca*. Tesis Doctoral. Universitat de les Illes Balears. Palma.
- Martí, J (1989): *Receptari de cuina del segle XVIII*.Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.
- Massutí, E. i S. Vidal (1997): *La llampuga: un mite de la tardor*. Edicions Documenta Balears Col·lecció Menjavents. Palma.
- Massutí, M. (1991): *Els productes de la pesca en els mercats i el consum humà. Política de normalització comercial com a fonament de futur*. Edicions Conselleria d'Agricultura i Pesca. Palma
- Massutí, M. (1991): *Les Illes Balears. Un àrea de pesca individualitzada a la Mediterrània Occidental*. Quadern de Pesca. Edicions Conselleria d'Agricultura i Pesca

Ministerio de Agricultura Pesca y Alimentación (2000): *La Alimentación en España*. Edicions Secretaria General de Agricultura Pesca y Alimentación, Madrid.

Molenaar, T. (2000): *Sa cuina tradicional mallorquina*. Edicions Zandrera Zariquiey. Barcelona

Mora, J i M. Palou (1993): *Sobrassada de porc negre*. Conselleria d'Agricultura i Pesca. Palma.

Natta, J (2002): Begudes espirituosas: La absenta. NPQ, núm 408, juny.

Noguera, M. J, (1997): *Menorca a la cuina*. Edicions Red de Comunicación Global, S.L. Palma.

Noguera, M. J. (1998): *Ibiza y Formentera en la cocina. Gastronomía i fiestas de las Islas, pueblo a pueblo*. Edicions Red de Comunicación Global, S.L. Palma.

Palazon, J.I. (1970): *El almendro en Baleares. Variedades* Instituto Nacional de Investigaciones Agronómicas. Madrid.

Pamplona, J (2001): *Alimentos y su poder curativo*. Edicions Safeliz. Madrid.

Payeras L. i J. Falconer (????) *Races autòctones de les Illes Balears*. 1998. Edicions Govern Balear. Palma.

Riera, F. i M. Linde (2001): *El raor i la cirviola. Conèixer per preservar*. Edicions Conselleria d'Agricultura i Pesca. Palma.

Riera, F. i altres (2000): *Peixos de les Balears*. Edicions Conselleria d'Obres Públiques i ordenació del Territori. Palma.

Ripoll, LL. (1990): *Nuestras cosas. Mallorca: memoria reciente*. Edicions Ajuntament de Palma. Palma.

Roca P. i altres, (1994): Informe del projecte: *Caracterització, valoració nutricional i estudi de la importància per a la salut d'alguns aliments tradicionals de la zona 5B de la CAIB*. Universitat Illes Balears. Palma.

Saura, F. i altres (1988): *La almendra*. Ministerio de Agricultura, Pesca i Alimentación. Madrid

Trias, S. (1993): *Antropologia de la cuina mallorquina*. Edicions El Tall. Palma

Trias, S (1994): *La cuina mallorquina de l'arxiduc Lluís salvador*. Edicions R. i J.J. de Olañeta. Palma

Vaquer, O. (1996): *Producció, distribució i consum d'aliments*. La Mediterrània, àrea de convergència de sistemes alimentaris: segles V-XVII: XIV Jornades d'Estudis Històrics Locals. Ed. Maria Barceló Crespí i Antoni Riera Melis. Edicions Institut d'Estudis Baleàrics. Palma

Video: *"El cultiu de la tomàtiga de ramellet a Banyalbufar"*. Realitzador Jaume Vidal. Coordinació Associació cultural d'amics de Banyalbufar. Sa Nostra. Col·lecció cultura popular.

Índex de productes

Absenta
Aigües minerals
Albercocs secs
Albergínia
Amargos
Ametlla
Anfós
Bunyols
Cap roig
Caramells de rovell d'ou
Carquinyols
Carxofa
Círvia
Coca bamba
Coca de cireres
Cocarrois
Confitures i mermelades
Coques de verdures
Crespellines
Crespells
Dobleplats
Dolces
Ensaïmada de Mallorca
Escopinyes gravades
Espinagades
Figues
Figues seques
Flaó d'eivissa
Flaó de Formentera
Flaó de Menorca
Formatge de Eivissa
Formatge de Formentera
Formatge de Mallorca
Formatge <i>mahon-menorca</i>
Formatjades
Frigola
Galetes d'oli
Galetes fortes
Gató
Gelats
Gerret
Gin de Menorca
Greixonera de brossat

Herbes de Mallorca
Herbes de Menorca
Herbes eivissenques
Licor de fruites
Llagosta
Llampuga
Llet
Llet d'ametlla
Llet formatjada
Lletuga
Macarrons de Sant Joan
Magdalenes d'ametlla
Maionesa
Mel d'eivissa
Mel de Mallorca
Mel de Menorca
Meló
Meló eriçó
Menjar blanc
Olives
Oranes
Orelletes
Ous
Ovella de Formentera
Ovella eivissenca
Ovella mallorquina
Ovella menorquina
Pa de figa
Pa de pagès
Palo de Mallorca
Panades
Patata
Peix sec de Formentera
Pera
Poma
Pop
Porc mallorquí selecte
Porc negre mallorquí
Porcella de porc negre
Quartos
Rajada
Raor
Robiols
Salsa de Nadal
Sardina

Sindria
Sobrassada de Mallorca
Sospiros de Manacor
Suc de taronja
Tàperes
Taronja
Tomàtiga
Tomàtiga de ramellet
Torrans
Vaca mallorquina
Vaca vermella menorquina,
Vi de la Terra de Formentera
Vi de la Terra d'Eivissa
Vi de la Terra Illa de Menorca
Vi de la Terra Serra de Tramuntana-Costa Nord
Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord.
Vi de Taula de les Balears
Vi do binissalem-mallorca
Vi DO Pla i Llevant
Xereques
Xocolata de neu
Xocolata fort
Oli de Mallorca
Oli d'Eivissa
Oli de Formentera
Sobrassada d'Eivissa
Sobrassada de Menorca
Carn I Xulla de Menorca
Botifarró
Camaiot
Varia
Ventre Farcit d'eivissa
Paté de Mallorca